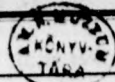


A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. május 12.



106. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3. Wurzer ház 1 em.

Felülsz szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Fiumei vasutunk jövője.

Irtta: Polgár Iván dr.

II.

Nem lesz érdektelen, ha hazánk kikötőjének vasutját összehasonlítjuk Ausztriával. Fiuméba az anyaországból egyetlen vonal vezet, ez is csak egyvágányú, Isztria felől is egy, a déli vasuté, mind a kettő elsőrendű fővasut; Triesztbe ellenben Ausztria belsejéből kettő visz, a kétsínpáru déli vasut s az osztrák állam vonala, aztán Itália felől Cormonsón és Cervignanón át egy egy pálya, mind a négy irány gyorsvonatokat is szállít, végül Isztria félszigetéről egyik Parenzóból, másik Pola kikötőtől, s ez utóbbinak Divacához szintén van gyorsvonati járata. Összevéve tehát a fiumei két vágány ellenében hét szolgálja Triesztnek az érdekeit.

Semmivel sem kedvezőbb a helyzetünk, ha a lejtő viszonyokat vesszük is figyelembe. Mert ámbár a semmeringi vasut terepnehézség dolgában méltó társa fiumei fővasutunknak, Triesztnek többi vonala azonban lejtőméretben a tengerföldről magasságban is felére sem emelkedik annak, amit fiumei vaspályákon tapasztaltunk.

Ezek nyomán nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, „hogy Trieszt vasuti vonalait hatszor akkora forgalmat tudnak lebonyolítani, mint a fiumeiek.“ Arra továbbá, hogy Trieszt s az osztrák tengerhajózásra évenként mennyit áldoz Ausztria, itt kiterjeszkedni nem áll módunkban. Az egybevetés egyrészt azzal a szomorú tanulsággal végződik, hogy Fiume vasuti forgalomban Trieszttel nem veheti föl a versenyt, másrészt a lényeges fejlesztésnek helyes alapját abban jelöli meg, hogy a forgalom technikai akadályai kevesbedjenek, irányai pedig szaporodjanak. Ennek a két kívánalomnak kisebb vagy nagyobb mérvű megvalósítása lesz mérlege a teljesítő képesség igazi növekedésének.

Vasutunk II. vonalrészén a fő dalakulatok okozta műszaki akadályokat világosan tárja fel az a tudományos értekezés, amely a közlekedés földrajzi elvei szerint kifejti, hogy a Karszton is a lehetőségig redukálni kell a vasuti emelkedés nagyságát s hogy az elváasztó hegytömegnek áttörése a mögötte elterülő sík ország nemzetére nézve elengedhetetlen.

A vízvázlatok legkeskenyebb ott, ahol egyfelől a Kulpa, másfelől a Recina vájtak bele mély völgyeket. A fensik itt alig 18 km. széles. Ez a hely felel meg legjobban egy nagy alagut építésének. Az új vonal Buccariból ágaznék ki. Fiumétól számítva 22 km. hosszú és 15‰ emelkedésű volna az alagut kapujág. Az alagut maga 17 km. hosszban és 1‰ emelkedésben haladna az 1506 m. magas Sneznik orom alatt. Az északi alagutnyílástól 26‰ lejtőben vinne a pálya egész Károlyvárosig.

A komoly tanulmány egyéb rajzai közt bemutatja Fiume isochron helyeit is a Karsztalagut megépítése esetén és hangsúlyozza, hogy a Kulpa-völgyén a gyorsvonat időben közel 1 és fél órát nyerne, de Fiume nagy teherforgalma venné csak igazán hasznát az alagutnak.

Ugyanaz a szerző egyik újabb cikkében így fejezi ki magát: „meg kell építenünk a fiumei alagutát“, mert ezáltal a Karszt-pályát 54 km.-rel rövidítenénk hosszúságban, tényleg azonban 120 km.-rel hozhatnók közelebb Fiumét a magyar medencéhez.

Erről a tanulmányról mit sem sejtve látott napvilágot 1908-ban egy másik, mely a fiumei fővasut megnyitásának 35. évfordulóján rámutatván a mai utvonali nehézségeire, azt keresi, hogyan maradhatna a vasut közelebb a tengerszínhez.

Az irányt így alapítja meg: Károlyvárostól kis ideig a mai MÁV. fővonalon, a Mreznica folyó balpartja, ennek a Dobrával alkotott szelíd vízvázlatja, a Dobra átszelese után a Kulpa völgye. Menet közben Severin, majd Podstene községei közelében a völgynek megrint átvágás vagy kisebb alagut s a Kulpa jobbpartján föl egész a folyónak gazdag forrásáig, a Krasicevica patak völgyén a hasonló nevű falucskáig. Itt alkalmas ponton mintegy 400 m. tengerföldről magasságban lehetne az alagut északi nyílása. Maga az alagut a Risnjak csucs alatt vonulna délnyugatnak körülbelül 17 km. hosszúságban és déli kapuja a Kamenjak tetőnek vagy a lábánál vagy az oldalán nyílnék 315 vagy 340 m. magasságban. A déli kaputól egyenesen nyugatnak, a Lujzaut mellett, aztán öt kis falu érintése után Buccari állomásra és a fiumei fővonalon Fiuméba.

A távolság ez volna: Károlyváros — a nagy alagut északi nyílása 90 km.; az alagut 17 km., Buccari 11 km., Fiume 12 km., összesen 139 km. A lejtő az alagutban 5 vagy 3,5‰, innét pedig Buccariig mintegy 5‰. Fővasutunk jövőjében ez az alagut rendkívül nagy jelentőségű, ha vele Buccari—Károlyváros közt 836 m. helyett 400 m. a legnagyobb magasság, 25‰ helyett 5—7‰ a legmeredekebb rész és 164 helyett csak 127 km., vagyis 37 km.-rel rövidebb a távolság.

Ezek után történt, hogy a fiumei ker. és iparkamara fővasutunk ügyében kérelmező lépéseket tett a kereskedelemügyi minisztériumban. Ennek figyelmét sem kerültek ki ezért 1909. márciusában azt az értesítést adta, hogy a Károlyváros—Fiume második vasutvonalának tervei tanulmányozás alatt vannak.

Második vonalrészünk könnyítését így más két terv is célba vette. Az első a Karszt legnehezebb vonalán Cameralmoravise—Fiume közt második vágányt kíván lehelyezni, mintegy 30 millió költséggel. Ezzel azonban a bajt nem megszüntetnők, hanem egy vágány helyett

kettőre terjesztenők ki; vagyis szállításban a cammogás és üzemköltségben a pazarlás kétszer akkora teret szerezne magának.

A másik terv, amely egészen új utat keres Fiuméba, már határozottan figyelemre méltó. A Károlyváros és Ogulin közt, az utóbbi-tól 97 km.-re és 300 m. magasan fekvő Josipdol állomáson ágaznék ki a mai vonalból, ettől délre két alagutban furná át a Kapella-hegységet, egyik 8,5, másik 12,5 km.-t tenne ki és Buccariban érné el a mai pályát. A távolságot 26 km.-rel rövidítené, hét ezreléknél nagyobb lejtőre nem szorulna és hozzávetőleg mintegy 100 millió koronába kerülne.

A MÁV. ezen 21 km.-nyi alagutjának óriási költséget mérsékelné az, hogy az új pályanyomból mintegy 20 km. a dalmát határig építendő vasutnak alkothatná kezdetét; tehát az ujan emelendő fiumei fővasutat már csak körülbelül 80 millió terheiné.

A nyugati nemzetek fejlettebb vasuti hálózata arra tanít, 1. hogy ha forgalmas és nagy jövőjű vaspályáról van szó, főleg a mai korban, minden áldozat árán arra törekedjünk, hogy a közlekedés megbénító hegytömegben alagutban keljünk át. 2. Az alagut minél kisebb tengerföldről magasságban furja át a hegyet, habár hossza lényegesen növekednék is; 3. lehetőleg csekély, úrszelvénye pedig két vágány legyen. 4. Ha az átkeléskor az alaguttervekben válogatni lehet, a rövidebb alagut építése gazdaságosabb. 5. Ahol hosszabb alagutot kell készíteni, a pályanyom a két kapu felé lejtjen, rajta az üzem villamos vagy legalább olajfűtéses mozdonyokkal történjék. 6. Tapasztalás szerint a technika fejlődése az alagutak furását lényegesen gyorsabbá és olcsóbbá teszi. De minél hosszabb az alagut járata és minél nagyobb a fedőréteg vastagsága aránylagosan számítva, annál drágább a munka folyóméterenkint a különböző gépek felhasználása miatt.

Ezen általános elvek részletezését mellőzve, az ismertett tervek közül melyik felel meg legjobban fiumei vasutunk jövőjének? Szerény nézetünk szerint az, amely a Kulpa völgyét követi, akár a Sneznik, akár a Risnjak orma alatt hatol át. Okát pedig abban találjuk, mert itt a lehető legrövidebb alagutot nyithatjuk, és mert a Kulpa vizének további kihasználása is módunkban van.

Fővasutunk nagy alagutjának irányát a Kulpa forrásától Fiuménak vezető vonalban kell kiszemelni. A vonal déli vége sokkal több választékot enged, mint az északi. Végleges megállapítása rengeteg sok fáradságot igényel. Fogadjuk el azt, hogy északi kapuja Krasicevica falu közelében nyíljon, a déli pedig a 838 m.-es Kamenjak tővé. Mindkét nyílást tegyük 400 m. magasra a tenger fölé; akkor az alagut hossza közelebb fog állni a 16 km.-hez, mint a 17-hez, mondjuk, hogy épen 16 km.; lejtője legyen mindkét kapu felé 2‰, akkor a

pályaszín töréspontja 416 m. magasan épen az 1528 m.-es Risnjak tető alá esik.

Vegyük Károlyváros—Krasicevica távot 100 km.-re, az alagut rövidülése miatt a déli kapu és Buccari utját 12-re, ez esetben épen 140 km. vágány fogja összekötni vonalrészünk két végpontját. Rajta a lejtő ilyen alakot ölt: Fiume—Buccari marad 25% , innét a déli kapuig $11\cdot5\%$, az alagutban 2% , a Kulpa völgyén átlag $2\cdot87\%$, de legföljeb 5% .

Mennyibe kerülne ez az alagut? Fiume vasuti forgalmának ezen az uton oly nagy jövője van, hogy föltétlenül két vágányra lesz szükség. Ha a nagyságra ehhez leginkább hasonlítható és hat évvel ezelőtt megnyitott Simplon adatait nézzük, 1 km. került átlag 3-41 millió koronába. Megjegyzendő, hogy ennél két külön folyosónak átfurását s közülük a keletinek fővonalá fölszerelését kell értenünk. Ha mi is ezt a rendszert követjük s az alagutépítés költségének apadását annyira tehetjük hogy mindkét járat kilométereit fővonalai fölszereléssel együtt 3-4 millióért készen átvehetjük, akkor kettős alagutunk 54-4 millió koronáért létesíthető.

Hát az alaguthoz hozzájáró új vasut mily összeget kíván? Mivel ennek csak lejtőviszonya kényelmes, a kiépítés pedig sok munkával jár, kilométerenkint bátran számíthatunk fél millió koronát. Ezért ha a pályahossz tényleg 112 km.-re épül, költsége megközelítőleg 56 millióra megy.

Számításaink szerint tehát a Károlyváros—Buccari elérhető legcélszerűbb fővasutja 110-4 millió befektetést követel.

Kétségen kívül áll, hogy ez nálunk nagy töke; de ha erre fordítjuk, Fiuménk felül fogja mulni Triesztnak a tengerhez való fekvését s a magyar kikötőnek megadjuk azt a vasutat, amely a fejlődésnek örök időkre alapjául szolgál. Rajta a forgalom bármely kívánalom szerint növelhető. A teljesítő képesség fokozásának módjait a következőkben foglaljuk össze.

Fejlesztésünk tárgya természetesen évtizedeknek ad munkát, hanem eredménye aztán századokra szóló alkotás.

1. Nem hiába hirdeti a Simplon egész világnak, hogy a nagy alagut legcélszerűbb üzeme csak villamos lehet. Az elektromos vontatással végzett kísérletek arról győzték meg a műszaki köröket, hogy az ilyen hajtóerő nagy emelkedésű és erős forgalmu vonalon sokkal kedvezőbb eredményt ér el, mint a gőzmozdonyé. 1911 március 1. óta már az olasz Giovi vasuton is villamos áram szolgál és pedig mintaszerű teljesítő képességgel. A Mont-Cenis és Szent-Gotthard fővasutján most folynak a kísérletek. A Löttschbergét egyenesen villamosra rendezik be. Mindebből az következik, hogy a MÁV.-nak is legelső tennivalója fővasutunk jövője érdekében itt a II. vonalrészén az, amit már 1909. júniusában kezdett tervezni, t. i. a mai vonalon a villamos áram bevezetése.

Arra a kérdésre, hogyan termeljék az áramot, több megoldás is kínálkozik. Először használjuk ki a Gacka vizét. Ez a folyó Zengg városától délkeletre van horvát földön; bőséges forrása után rövid útjában még hat mellékfolyót is vesz magába, Otocac községnél tavat alkot, majd 10—12 esésben zuhog alá alá s végleg eltűnik a mélységben. Ma a zuhatagok fölött vagy 12 örlő- és fűrészelő malmot hajt. Vizesése a tengerszín fölött 400 m. magasan kezdődik; másodpercenként 5 m^3 -t szállító vízmennyiség raktározással 10 m^3 -re fokozható, ez pedig 40.000 lóerőnek felel meg. Ha a vizet alagutban vezetik le a tengerig, a termelhető villamos energiát nagy sikerrel hasznosíthatják. Ismeretes, hogy a 20 millióba

kerülő erőforrás iránt előkelő külföldi és hazai vállalatok érdeklődnek. Kormányunk segítse elő ennek a vízműnek létrejvetelét, hogy mielőbb rendelkezésre álljon a bárhová vezethető és olcsó villamos erő!

Ha ez nem létesülne, akkor másodsor Fiumében kell nagyszabású villamos központot felállítani. Hajtó erőül célszerű volna Diesel-motorokat alkalmazni, mikhez helybeii kőolaj-finomítógyár szolgáltatná a fűtőanyagot. Legutolsó és legköltségesebb volna a kőszénfűtés árán termelt villamos áram. Megemlítjük harmadik helyen azt is hogy esetleg a Kulpa vizének hosszabb felduzzasztása is jókora erőt képviselne. A villamos áramra ugyanis nemcsak a mai MÁV. pályán lesz szükség, hanem a nagy alagut készítésénél is.

2. Mialatt a villamos erőforrás elkészül, azalatt a MÁV. igazgatósága beszerezheti a szükséges mozdonyokat, fölszerelheti a vezetékeket és részletesen feldolgoztathatja a nagy alagutnak s a hozzájáruló vaspályának terveit. Ha a villamos áram megindul, üzeme alá vehető a mai pályán az összes forgalom. Míg az alagut meg nem nyílik, a fokozódó szállításhoz azzal lehetünk segítségére, ha felhasználjuk a brajdicai kőralagutot — de csak teherszállításra — olyképen, hogy Buccaritól Fiume elágazásig megépítjük a vágány, amely Brajdica forduló alagutjában találja meg folytatását s a fatelepen keresztül külön kijelölt sínparon jár be Fiume teherpályaudvarára. Magától érthető, hogy a kőralagutban a mai gőzmozdony helyett kizárólag villamos vontatásra gondolunk, mivel aztán a lehető legstürbb forgalmi igényt is ki lehet elégíteni.

3. Ilyen képet mutatna a forgalom a nagy alagut hozzájáró fővasutja elkészültéig. Mikor pedig ezek is megkezdhetik áldásos munkájukat, korántsem válik fölöslegessé a Karsztető mai vonala, mert ez fogja fenntartani a magyar-dalmát vasut összeköttetését Budapest felé is, Fiume irányában is és viszont. Hogy mit menesszenek a kulpavölgyi vasuton és mit az ogulini hegyi pályán, ez későbbi megfontolás tárgya.

4. De mire való az egymás mellett futó alagut? kérdezhetné méltán az olvasó. Hiszen a Kulpa völgye csak óriási befektetések fejében adna helyet második vágánynak! Csak nem számíthatunk még erre is?

Az igaz, hogy erre egyelőre nem; hanem arra igenis, mivel a Kulpa jobbpartja a vasut megépítésekor már jórészt szabályozást nyer, a balpartnak rendezése és zsiliprendszer felállítása lehetővé teszi, hogy mikor annyira növekszik a forgalom, a folyó vizét teherszállításra csaknem egész a forrásig ki lehet használni. Így a vízi utban látjuk a Kulpavölgy másik közlekedő útját, amelynek bármekkora árutömegét is át bírja vontatni a második alagut és innét tovább a majdan Buccariba vivő második vágány.

5. Még ha a Kulpa völgyén vasut nem készülne, akkor is ki lehetne használni a folyót Kulpabrodig zsiliprendszerrel teherszállításra oly módon, hogy a 222 m. magasan fekvő Kulpabrodótól épülne ki egy fogaskerekű vaspálya szabványos nyomon délnek fordulva a Kulpica mentén. Aztán vagy délkelet felé Isevnica és Lozac községen át a 647 m. Skrad állomásra, vagy délnyugat felé Lesnica és Turnji faluk érintésével a már 730 m. Delnice MÁV. pályaudvarra; előbbi esetben 7, az utóbbiban 11 km. volna a vízi és vasuti közlekedés összekötő vonala; ott 60% itt pedig 46% volna az átlagos lejtő. Ez esetleg alapját vethetné meg Ausztria és Dalmácia legrövidebb vasutjának, ha Gottscheeből ezen át nyerne összeköttetést Ogulin—Knin irányba.

6. Számíthatunk továbbá arra is, hogy részint Josipdolból, részint ha majd az ogulini—knini vasut éveken át üzemben lesz, ennek valamely pontjáról — mondjuk Jezeróból — Novi és Cirkvenica felkeresésével is kaphat Fiume a tengerpart fölött Buccarin át csatlakozást.

7. Sőt nem hiányzik az az eszme sem, amely a Szava—Kulpa irányban egész Fiuméig elképzei a vizuit lehetőségét. Igaz, hogy ez nem tartozik a műszaki lehetetlenségek közé, de a 900 m. magas hegylánc s a nagyobb víz hiánya miatt a megvalósítás, nemkülönben a vízmű üzemben tartása olyan rengeteg pénzt emésztene fel, hogy a felsorolt és kihasználható alkotások után erre hihetőleg soha rá nem fogunk szorulni.

Jövőben tehát II. vonalrészünk segítségével. jöhet a villamos üzemen és brajdicai vasuton kívül két új közlekedő út: a Kulpavölgy kényelmes fővonala és hajójárata, de mindkettő csak a nagy alaguttal kapcsolatban. Ha ez megépül, akkor Magyarország tengeri külkereskedelmének érdekében eléri azt, hogy „Üzembiztos, a technika újabb vívmányait felhasználva, folyton haladó, gazdaságosan kezelhető legyen a vasut“, mert itt a berendezések „fejlesztésében nincsen pihenő, a nyugalom már visszafejlődést jelent“.

Tökéletesbitsük tehát a tengerünkhez szolgáló közlekedést! „Hozzuk Fiumét minél közelebb az ország belsejéhez, hogy lehetőleg szoros legyen a kapocs, mely Quarnero gyöngyét Szent István koronájához fűzi!“

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A Nákó-könyvtár az állami tisztviselők egyesülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig áll rendelkezésre a Cambieri-téri állami elemi fiúiskolában.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 7 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattoi Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József őherceg diszkertje (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

— Az „Adriatica“ cognacgyár susáki gyártelepe minden előzetes engedély nélkül megtekinthető reggel 9 órától este 6-ig.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológyár, a papírgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— A községi választói névjegyzék. A városi állandó bizottság tegnap esti ülésén döntött a városi tanács ama határozatai felett, melyeket ez a községi választási lajstrom elleni felszólamlások ügyében hozott. A delegáció Martich Angelo kérelmére elutasította Tucatan Józsefnek a lajstromba való felvételi kérelmét, miután felszólamló nem mellékelte a 20 koronás letétet. Elutasítja Váradi Ervin államvasuti tisztviselő felvételi kérelmét azzal a meglepő indokolással, hogy a vasuti hivatalnok nem lévén állami tisztviselő, állásának minősége nem ruházta fel őt községi választási joggal. E határozat, melyet a hatalmában immár elbizakodott Lega urai hoztak, elvi kihatással van valamennyi államvasuti alkalmazott községi választói jogára, de szerencsére megfélebbezhető.

A határozat indokolásában a delegáció azt mondja, hogy a közigazgatási bíróság határozatai nem irányadók a tanácsra nézve (?) továbbá, hogy nincs törvény arra, hogy a vasúti alkalmazottak egyuttal államtisztviselők is, végül, hogy a közigazgatási bíróság döntései nem szolgálhatnak jogforrással a választói jogra.

Frankovics János nyugalmazott korvettkapitánynak a felvételeire vonatkozó felszólamlását kedvezően intézik el, mert felszólamló igazolta, hogy kellő adót fizet.

Fodor Ármin vasuti ellenőr a tanácshoz intézett reklamációjában 68 vasutas felvételét kérte. Minthogy a tanács elutasította, a delegációhoz felebbezett. A felszólamlásban hivatkozik a közigazgatási bíróság döntésére, mely az összes vasutasokat állami alkalmazottaknak ismeri el. Különös azonban, hogy Fodor a 68 vasutas helyett a felebbezésben csak saját nevének felvételét kéri, amely pedig nem hagyott ki a listából.

Az előadó indítványozza, hogy mivel Fodor neve a névjegyzékben amugyis előfordul, a felebbezést mint tárgytalant tegyék ad acta. Ez meg is történik. Ugyanígy jár Fodor Ármin egy másik felszólamlása, melyben a tanács által visszautasított 96 vasutas iratait terjeszti fel s ahol érthetetlen okokból ismét csak a saját nevének felvételét kéri Fodor. Az így választói jogától elesett, összesen 164 vasutas után deponált 20 koronás letétek, amelyek 3280.— koronát tesznek ki, a szegényaiap javára fordíttatnak.

Budin Delimir kormányzósági tisztviselő összesen 24 név törlését kéri. Tizenkilenc név törlését az állandó bizottság jóváhagyja. A többi öt név ügyében azonban nem teljesíti a felszólamló kívánságát. Második felszólamlásában 13 községi illetőséggel bíró egyén felvételét kéri. A delegáció csak 11 név felvételét határozza el. Budin Delimir Kosanovics Szava lelkész és Stokovich Bruno mérnök felvételét is reklamálja.

Az előbbi ügyében a delegáció helyt ad a felszólamlásnak, a második név felvételét pedig attól teszi függővé, hogy a Stokovich ellen Laibachban nyitott csodeljárást befejezték-e vagy sem.

Martich Angelo felszólamlása következik, amelyben az összes vasutasoknak, mint nem községi illetőségűeknek, a lajstromból való törlését kéri. A delegáció alaki hiba miatt elutasítja a felszólamlást.

Corossacz szerint nem szabadna ily fontos felszólamlásokat kis formai hibák miatt elutasítani. A delegáció azonban nem tér el határozatától. Martich ezenkívül Chioggia István, Biró Vilmos, Fabich Silvio és Dezsőfi András törlését kéri. Fabich Silvio és Biró Vilmos ügyében a delegáció Martich kívánsága szerint dönt, a másik két név törlését azonban nem rendeli el.

Elutasítja a delegáció a Mini Ariosto törlésére vonatkozó felszólamlást is, mivel ez állandó ipart üz Fiumében, Minach Mária rendőrpáncsnok törlését sem határozza el, mert a rendőrpáncsnok nem tartozik a fegyveres erőhöz, ugyancsak Manasteriotti Amedeo nevének törlését sem, mivel Manasteriotti csak átmenetileg távozott el Fiuméből. Martichnak a dohánygyári műhelyfőnökök és munkavezetők törlésére vonatkozó felszólamlását szintén nem teljesítik. Elvetik Martich felszólamlását az 1911. évi politikai választási lajstromban szereplő öt választói felvétele ügyében, mert ezek részben nem fizetnek elég adót, részben nem községi illetőségűek. Martich felszólamlására ezután 43 nevet felvesznek a névjegyzékbe, 11-et pedig visszautasítanak. Martichnak 36 másik név beírására vonatkozó

felszólamlását elvetik. Ugyanezen felszólamló végül 50 név törlését kéri, minthogy az illető személyek 1910-ben még nem tartózkodtak Fiumében s egyesek Susákon laknak.

Az előadó szerint a lajstromot 1911-ben függesztették ki, tehát mindegy, hogy 1910-ben hol tartózkodtak az illetők.

Corossacz az indítvány ellen szól. Minden választónak, ki választói jogát itt gyakorolni akarja, Fiumében kell laknia.

A delegáció végül elhatározza azon állami tisztviselők törlését, kik nem laknak Fiumében. Elveti az állandó bizottság a réváltisztek törlésére vonatkozó felszólamlást, minthogy azok mindannyian állami alkalmazottak. Harminc választónak az alközségi lajstromba való átírását nem rendelheti el a delegáció, mert a felszólamlás első fokozaton nem történt meg, de elrendeli 10 polgár felvételét, mert választói jogosultságukat beigazolták, 27 felvételi felszólamlást pedig elutasít, minthogy hiányzanak az igazoló okmányok. Elhatározzák végül, hogy Rubinich János mérnök nevét nem törlik, minthogy ez ügyben a Curia már határozott, azonkívül felveszik a lajstromba Marassi Clementet, mint városi tisztviselőt.

Az ülés ezzel félkilencor véget ér.

— Weinhardt Gusztáv miniszteri tanácsos.

Közvetlen lapzártá előtt értesülünk, hogy a király Weinhardt Gusztáv fiúmei pénzügyigazgatónak a miniszteri tanácsosi címet adományozta. Az új méltóságos ur kitüntetése általában örömet kelt a helybeli magyarság körében, melynek a kitüntetett, a Fiumei Nemzeti Kaszinó élén kifejtett működése révén is, egyik vezető egyénisége.

— A holnapi sportesemények.

Holnap, vasárnap délután fogja Prodam Guido aviatikus másodszer bemutatni a Quarneró feletti repülést. Tavalyi sikerén felbuzdulva új és pompás gépe kitarításában bizva, ez alkalommal sokkal élvezetesebb produkciókra határozta el magát. Ha Prodamnak sikerül reményeit beváltani, holnap ismét látni fogjuk fejünk felett a méltóságosan, büszkén repülő gépmadarat, amint merész, gyors siklásokkal szánt bele a Quarneró levegőjébe. Prodam a Monte-Maggiore csucsáig akar szállni s el szándékozik repülni Veglia-sziget innenső partjai fölé. A pioppi-teleken a nagyszabású felszálláshoz már napok óta sűrűn dolgoznak a tribünök felállításán és a felszállás helyének lehangolásán. Prodam Guidó és Horváth Ernő tanár a gép konstruktorai már Fiumében vannak s személyesen ellenőrzik a gép felszerelését, mert a legkisebb géprész szerelése is nagy gondot és figyelmet igényel. A Magyar-Horvát hajóstársaság külön hajót indít a felszálláshoz. A gőzös az Adamich mólóról délután 4 órakor indul az öt órákor kezdődő repüléshez. Lovrana értékes ajándékot szánt Prodamnak, az abbaziai Casino des Etrangers pedig szintén díjat tűzött ki az aviatikus részére. A felszálláshoz szolgáló jegyek délután két órától kezdve kaphatók a tribünök előtt levő jegypénztárnál.

Prodam repülése előtt a M. T. K. focibáncsapata fog mérkőzni a vicenzaiakkal. A két focibáncsapat tagjai és kísérik holnap délelőtt kirándulást rendeznek az „Előre” tengerészeti hatósági gőzessel s közben végig nézik az abbaziai motorcsónak és vívőversenyt.

— Az MTK. Fiumében. Ma reggel 8 óra 40 perckor érkezett meg Budapestről a Carpathia focibáncsapatával együtt a Magyar Testgyakorlók Körének kitűnő labdarúgó csapata, mely az Imperial-szállóban vett lakást. Az MTK. e csapata tudvalevőleg háromszor verte meg a legutóbbi hónapokban az Angliából és Németországból dicsőségesen hazatért FTC-t, ami első sorban Brüll Alfréd ha-

tárt nem ismerő áldozatkészségének tudható be, ki a legjobb angol tréner tartja kitűnő csapatjának. Holnap tehát Magyarország ez idő szerint legjobb labdarúgói lesz módunkban látni. A csapatösszeállítás a következő:

M. T. K.

Knapp

Stern	Apponyi
Biró (kapitány)	Konrád Molnár
Taussig (Bányai)	Rácz Róz Fischer

Fuggetta	Casalini	Torini A.	Sacchi
Veronese	Tonini G.	Ghiselli	
Valasella		Dona	

Zanon

Vicenza F. C.

Az MTK kitűnő titkára, Vida holnap reggel érkezik meg.

— 164 vasutas ügye. A városi állandó bizottság tegnapi estői üléséről szóló tudósításunk lapunk más helyén részletesen beszámolt arról a slendriánságról, mellyel nálunk Fiumében a magyar választók ügyét kezelik. A kormányzóság, melynek pedig elsősorban volna kötelessége, hogy az uralmon levő városi pártok hagyományos névjegyzék összeállító machinációt ellenőrizze és minden választót az őt megillető választói joghoz juttassa, teljes közönnyel rábízta e még jogász embernek is nehéz munkát egyes dilettáns, több ambícióval mint tudással bíró urakra, anélkül, hogy a legkisebb mértékben is támogatná az illetőket a kérvényezések, felebbezések és névösszeállítások labirintusában. Így történt meg, hogy Fodor Ármin máv. ellenőr, ki saját bevallása szerint csak igen hiányosan bírja az olasz nyelvet, ahelyett hogy 164 vasutas választói jogát felebbezte volna meg, a maga nevének felvételét kérte két különböző aktában, holott őt ki se hagyták a névjegyzékben. A 164 vasutas természetesen elvesztette ennek következtében ez évre választói jogát és elveszett ezzel együtt az elsőfokú felebbezésnél, fejéknél letett 20 korona, összesen háromezerkétszáznyolcvan kor. is, de ez a hallatlan blamázs végre tanuságul szolgálhat arra nézve, hogy a kormányzóságnak haladéktalanul fel kell állítania saját hatáskörében azt az ügyosztályt, mely a választói névjegyzékek bonyodalmas ügyeit állandóan evidenciában tartsa. Senki sem kívánja, hogy ott csak a magyar választók dolgaival törődjenek — elvégre a kormányzóság a fiúmei magyarnak, olesznak, horvátnak egyaránt legfőbb állami hivatala — de igenis gondoskodjanak ott arról, hogy mindenki, akit megillet, hozzájusson választói jogához és másrészt ne kerülhessen be a névjegyzékbe illetéktelen egyén. Elfoglalt magánemberektől ilyesmit nem lehet kívánni, itt csak az állam csinálhat rendet.

— Magyar név. Zavojna János fiúmei lakos, családi nevének Söter-re kért átváltoztatása az 1912. évi 59871 számú belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— A kassa—oderbergi vasut második vágánya és a dalmát vasut. A dalmát vasut és a kassa—oderbergi vasut második vágányának kiépítésére vonatkozó tárgyalások, amelyek Bécsben a magyar pénzügyminiszterium és az osztrák kereskedelemügyi miniszterium és az osztrák pénzügyminiszterium és a vasuti miniszterium delegáltjai között e hó 6-án megkezdődtek, tegnapi véget értek. A két kormány küldötteinnek sikerült a tárgyalások során úgy a dalmát vasutak, mint a Ksod. második vágányának kiépítésére vonatkozólag megegyezni, amely megegyezések most már a két kormány jóváhagyását várják.

A tárgyalások eredményéről azt az értesítést kapjuk, hogy az osztrák kormány, miután a magyar kormány elejtette az annabergi csatlakozás tervét, hozzájárult a kassa—oderbergi vasut osztrák vonalán létesítendő második vágány építéséhez. A második vágány 63 kilométer hosszúságban készül és 12—14 millió koronába került, miután a vonal mentén

még egyéb beruházások is történnek. A Ksod. a bevételi feleslegről építi a második vágányt és nem veszi igénybe az osztrák kormány kamatgaranciáját. A kassa-oderbergi vasut második vágánya és a dalmát vasut építése között junktim létesül és pedig olyképpen, hogy amikor a dalmát vasutnak az ország határától Károlyvárosig terjedő része épül, hozzáfognak a kassa-oderbergi vasut második vágányának jablonka-tescheni részének építéséhez, amikor pedig a dalmát vasut utolsó részének építését megkezdik, hozzáfognak a teschen-oderbergi vonalrész építéséhez. Mind a két vonalat 5 év alatt be kell fejezni.

— A kereskedelmi szellem hiánya a Máv.-nál. Már többször ostromoltuk azt a rideg bürokratizmust, mely az államvasutak igazgatásában uralkodik. Árt ez a bürokratizmus a kereskedelemnek, de árt az államvasutak pénzügyeinek is. Mert az kétségtelen, hogy az államvasutak pénzügyi helyzetét a kereskedelmi szellemben való hiánya rontotta meg. A vasut elsősorban kereskedelmi vállalat, melyet hivatali fontoskodással és kereskedelmi szakerők nélkül nem lehet helyesen vezetni.

Ismételten hangsúlyoztuk, hogy az államvasutak élére, vagy legalább is a kereskedelmi szakosztály élére kereskedő ember volna állítandó, mint az a külföldön történik.

A budapesti kereskedelmi testület most készített évi jelentésében szintén a kereskedelmi szellem hiánya miatt panaszkodik és erre vonatkozólag a következő adatokat hozza fel, melyek mindennél jobban jellemzik a Máv.-nál uralkodó állapotokat:

A szállítási késedelem legkétségtelenebb jele, hogy ezen a címen mintegy öt millió korona erejéig perelték a magyar államvasutakat. Mint szakadatlanul állítjuk, a kereskedelmi szellem hiánya itt is erősen érezteti hátrányát. A bürokrata kezelés irtózik a felelősségvállalástól és jogos igényeket is perre kényszerít, csak hogy a bíró ítéletével fedje a kiutalást. A pereskedés kényelmetlenségein felül, amit a felek szenvednek, ez az eljárás a Máv.-ot felesleges perköltségekkel is terheli. Ugyancsak a kereskedelmi szellem hiányából folyik, hogy a budapesti ipar és kereskedelmi kamara külön felterjesztéssel volt kénytelen kereskedelemügyi miniszteri rendeletet kérni, amelyben az államvasutakat kötelezni kérte arra a magától értetődő dologra, hogy a vasutnak fuvardíjvisszatérítések után kamatot kelljen fizetni.

— Tengeren eltűnt magyar utas. A tegnap ideérkezett „Pozsony” gőzös kapitánya, Stiguch Antal bejelentette a revhivatalnak, hogy a gőzösnek Triesztből Rovigno felé való útjában május 8-án a hajóról eltűnt egy utas, ki-nek nevét eddig nem sikerült megállapítani. Kabinjában egy fővárosi lapot találtak, amiből azt következtetik, hogy magyar utas volt. Nem tudják, vajon öngyilkosság történt-e vagy a tengerbe esett az utas, aki Lovranában szállt fel a hajóra.

— Házasság. Sötér János m. kir. dohányjövédéki tisztviselő, tart. cs. és kir. hadnagy eljegyezte polonkai Hreblay Jolánkat Szegeden.

— Késelés a szállóban. Tegnap délután Abbaziából a fiumei kórházba hozták Tomka Ferenc 22 éves szállodai alkalmazottat, akit a Stefania-szállodában egy kollégája hasbaszurt. Tomka tréfálkozott a társával, aki feldühödve kést rántott és hasbaszurta őt. A megszurt ember állapota súlyos. A késelőt letartóztatták.

— Giannoni Ogulinban. Giannoni Ferencet, a sikkasztó, tolvaj és gyujtogató mechanikust, aki a Fiumében kiszabott büntetését kitöltötte, tegnap vasraverve vitték Oguinba, ahol gyujtogatásért fogják felelősségre vonni.

— A politikai választási lajstromok. A városház n. május 25-ig lesz még közszemlére kifüggesztve az 1913. évi ideiglenes politikai választási lajstrom. A lajstrom megtekinthető reggel 8 órától délig s délután 2 órától 6-ig. Felszólamlások május 15-ig s az ezek elleni észrevételek 16-tól 25-ig tehetők meg a köz-

ponti választási bizottsághoz a városi tanács útján. A felszólamlások és észrevételek kellő okmányokkal felszerelt írásbeli beadványokban teendők. A központi választási bizottság a felszólamlások és észrevételek felett július 1—20-ika között fog dönteni. A döntés eredményét a városházán közszemlére fogják kifüggeszteni s az érdekelteket közvetlenül értesítik a döntésről. A Kuria döntései alapján azután összeállítják a végleges választási listát.

— A rizshántoló osztaléka. A Fiumei Rizshántoló és Rizskeményitőgyár R. T. igazgatósági ülésén Pallavicini Ede őgróf elnöklése alatt elhatározták, hogy a 25-én megtartott közgyűlésnek azt indítványozzák, hogy az előző évi 170 korona osztalék helyett 190 koronát fizessenek. Elhatározták, hogy egy Monfalconeban építendő nagy rizshántológyár építésére való tekintettel az alapítókezelésre is javaslatot tesznek. A gyár telkét már meg is vásárolták és a folyó évi nyereségből ki is fizették. A részvénytársaság fiumei egész felszerelését leírta már és a tartalékalap meghaladja a részvénytőkét.

x Házasszonyok öröme. Az „Eclipse” dagasztógép, a legújabb amerikai találmányok legtökéletesebbike, nagy öröme minden háziasszonynak. Ezzel a dagasztógéppel ugyanis 3 perc alatt lehet akár kenyérnek, akár süteménynek való tésztát, a legkisebb részletekig tökéletesen átdagasztani. A dagasztó készülék könnyen szétszedhető és bármilyen asztalon elhelyezhető. Ára 30 korona és minden vaskereskedésben kapható.

TŐZSDE.

	Május 10 zárlat	Mai árf. 1 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	840.55	841.50
Osztrák hitelrészvény	643.25	641.—
4%-os koronajáradék	89.40	89.40
Osztr.-magy. államvasut	734.25	734.50
Jelzálogbank	474.—	470.50
Leszámitóbank	545.—	547.—
Hazai Bank	303.50	302.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	669.50	667.—
Rimamurányi	762.—	761.—
Salgótarjáni	749.—	751.—
Közuti Vasut	776.75	777.75
Városi Villamos	423.50	421.25
Adria	525.—	—
Déli Vasut	109.50	—
Magyar Cukoripar	3250.—	—
Rizsgyár	4090.—	—

	Május 10 zárlat	Mai árf. 1 1/2 óra
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként)		
Buza májusra	11.79	11.80
Buza októberre	11.31	11.35
Rozs októberre	9.57	9.60
Tengeri májusra	9.23	9.24
Tengeri júliusra	9.19	9.20
Tengeri augusztusra	9.20	—
Zab májusra	—	—
Zab októberre	9.09	9.11

	Május 10 zárlat	Mai árf. 1 1/2 óra
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	641.—	642.25
Magyar hitelrészvény	841.75	842.—
Osztrák magyar államvasut	733.—	733.50
Alpesi	972.60	975.50
Déli Vasut	105.60	106.—
Skoda	—	742.—
Osztr. koronajár.	89.60	—

	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Fiumei és trieszti értékek:	
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.50
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7000.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	1000.—
Orient tengerhajózási társ.	1175.—
„Indeficienter” tengerhajóz. társ.	78.—
Osztrák Lloyd	547.—
Stabilim. Tecnico	9800.—
Navigazione Libera Triest	544.—
Austro-Americana	271.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susak	228.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Népbank	110.—
Magyar Olajgyár	213.—
Prodotti Chimici	8700.—
I. Horvát Takarékpénztár	5700.—
„Ital. Forgalmi r. t.	2500.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	1400.—
Spalato Portland Cement	307.—
I. Trieszti Rizsgyár	390.—
Riunione Adriatica	1017.—
Assicurazioni Generali	4615.—
	1025.—

Igyék naponta 1—2 pal-czk
Dupla-malátasürt,

de Szent István védjegyűt,
mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Söröző” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Ab-báziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palackokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

Csak valódi

LINOLEUM

(utánzat kizárva)

Futók 67 cm. magas méterje K 1.80
„ 90 „ „ „ „ 2.30

Valódi kész linoleum tapéták:

Nagyság 150/200 drbja K 12.—
„ 200/250 „ „ 20.—
„ 200/300 „ „ 24.—

Mosdó elé való linoleum sző-
nyegek 4 fémsarokkal darabja
K 3.50

Viaszkosvászon alul bolyhos:

78 cm. magas méterje K 1.80
100 „ „ „ „ 2.25
115 „ „ „ „ 2.60

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Gorso 11. TRIEST Corso 9.
Szabott árak!

Magyar elárusító

jó fizetés mellett azonnali be-
lépésre kerestetik. MASIOLA
Corso 46.

Husmérgezés.

PÁRIS máj. 11. Avesnes-ből jelentik, hogy a 84. gyalogezred 11. századának ötven katonája husmérgezés tünetei közt megbetegedett. Tizennégyen élet és halál közt lebegnek.

Felrobbant vendéglő.

ATHÉN, május 11. Egy Arvanitis nevű részeg ember, akinek egy pirausi vendéglős nem akart több italt hitelezni, dűheben felrobbantotta a vendéglőt, amelynek a romjai alól két gyermeket holtan, nyolc embert pedig súlyosan megsebesülve huzták ki.

A bolgár királyi pár Budapesten.

BÉCS, máj. 11. Ferdinánd bolgár király a feleségével és Boris trónörökösrel Bécsbe érkezik és valószínűleg a Burgba száll. Ferdinánd mint király ezzel a látogatással kezdi meg az európai udvaroknál hivatalos bemutatkozásainak sorát.

Automobil baleset.

LAIBACH, máj. 11. Az abbaziai sportversenyekről visszatérő Moese bárót tegnap automobil baleset érte. Az auto nekiment egy parasztszekérnek, melyről egy kis leány leesett s halálos sérüléseket szenvedett. Moese báró a kisleányt automobiljába vette s a laibachi kórházba szállította.

Az olasz külügyminiszter gyásza.

RÓMA, május 11. San Giuliano külügyminiszter fia, San Giuliano Benedek márkí tegnap lakását elhagyva, a lépcsőházban összeesett és meghalt. A márkí szívizélhűdés érte. Halálát özvegye és három gyermeke gyászolja.

Repülőgép szerencsétlenség.

UDINE, máj. 11. Cominán Pordenone mellett Derceis Vince pilótatiszt lezuhan aeroplánjával és holtirazta magát. A tisztnek családja is van.

Franciák a németek ellen.

KÖLN, május 11. A „Kölnische Zeitung” írja, hogy Lerachban éjjel 4 órakor 1500 francia ember megtámadta a Rönchhausen uradalom mintagazdaságát és kirabolta. Egy Sensaal nevű német alattvalót vasra verve magukkal hurcoltak. A környéken a német alattvalók állandóan bántalmazásoknak vannak kitéve.

Törökök által elsüllyesztett hajó.

ATHÉN, máj. 11. Távirati jelentések szerint tegnap az „Archipelagos” és „Steam-Company” hajóstársaságok két gőzöse el akarta hagyni Szmirna kikötőjét, mivel azonban az egyik nem követte a pilótágőzöst, a törökök ágyuzni kezdtek. A gőzös meg akart állni, de az egyik ágyugolyó átfurta bordáját, behatolt a kazánba, amely felrobbant. A gőzös 80 emberrel együtt elsüllyedt. A szemtanúk vallomásaival szemben a törökök azt állítják, hogy a gőzös aknába ütközött.

A tripoliszi háború.

LONDON, május 11. A „Morning Post”-nak táviratozzák Konstantinápolyból, hogy egy török ezred Bu-Kemesch mellett az olaszokkal megütközött. A törökök harminc, az olaszok pedig husznál több embert hagytak a csatatéren. A törökök megfutamodtak.

Albán bandák garázdálkodásai.

SZALONIKI, máj. 11. Mithogy Gabrei környéken albán bandák garázdálkodnak, Ippekbe két zászlóalj és Monasztirba öt zászlóalj katonaságot küldtek ellenük.

Chioszt nem blokálták.

RÓMA, május 11. A „Tribuna” megcáfolja azt a hírt, hogy az olasz hadihajók blokálták Chiosz szigetét.

Minden a kihordás, vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

**VETERAN****- Targysorsjáték -**

rendezi az ő Felsege a Király legmagasabb védnöksége alatt álló

Fiumei I. Hadastya Egyesület.
1000 nyerevény
20.019 kor.

összértékben

Főnyeremény

Kor. 10.000

Huzás a n. mélt. m. kir. pénzügyminiszterium 77579-911 sz. rendelete alapján 1912 augusztus 18.-án lesz az egy-let helyiségben politikai biztos jelenlétében.

Sorsjegyek minden bankban és dohánytözsdeben kaphatók

Egy sorsjegy ára egy R.

Vilmos császár és az orosz cár kitüntetőtette

Zsolnai Vilmos

európai hírvé szolista, esténként teljes zenekarával az Imperial kávéházban hangversenyez.

Tulajdonos Linenberger I.

Magyar borok!

Ajánlok kitünő visontai és mátrahegyaljai fehér rizling és vörös borokat, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 70 filléért, avagy házhöz szállítva, fogyasztási adóval együtt 90 filléért.

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápáry 16.

Legkisebb vétel 30 liter. — Mintát ingyen.

Tisztelettel értesítjük a n. é közönséget, hogy a VIA GIUSEPPE PARINI 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

társulásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek kielégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Záríts János és Szerblyin István fodrászmesterek

Ékszer-arany-ezüst és china-ezüst-árak

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész czégnél.

::: Fiume, CORSO 35. :::

CIRKVENICA

Szálloda HORVÁTH Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnire. Fiume legújabb szállodája. - 50 modernül berendezett szobával. - Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. - Lift. - Fürdők. A kávéház fényesen berendezve megnyitott.

Tulajdonos LINENBERGER S.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

József főherceg udvari szállítója

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Az alkohol elleni küzdelemben a legjobban bevált szer a :

Marsner-féle pezsgólimonádé bonbonokból

előállított, alkoholmentes pezsgólimonádé. Csak ezen védjeggyel valódi,



melylyel minden papírcsokó és minden pasztilla el van látva. Evi fogyasztás több mint 60 millió db. Egyedüli készítő: Első cseh keleti cukor és csokoládégyárak R. T. Königl. Weinberge, Wien VI., Theobaldgasse 4.

Elsőrendű minőségű, pontos schaffhausen-i, Omega-, Zenith- és Glashütte-órák, arany, ezüst és acélban, leggazdagabb választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznel

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában.

Hotel „Vinodol”

CIRKVENICA

Étterem. - - Kávéház. - - Penzió.

A magyar vendégek legkedveltebb helye.

Varieté-Hotel Susák.

Estéknként elsőrendű varieté-előadások.
Kezdeté féltíz órakor. Beléptidij 1 korona.

GRADO

tengeri fürdő az Adrián. Gyógyidény áprilistól októberig. Fürdőidény májustól szeptemberig. Pompás fővényes strand. Homok- és napfürdők. 14.000 fürdővendég. Nagy fürdőintézet. 1400-nál több családi sátor a fővényparton. 30 szálló és penzió. Felvilágosítással és prospektussal ingyen szolgál a

FÜRDŐBIZOTTSÁG.

Austro-Americana - Trieszt.

Rendszeres szolgálat Trieszt és Olaszország, Görögország, Spanyolország Észak-, Közép- és Dél-Amerika között.

Közeleki indulások Triesztből:
Személyszállítás New-Yorkba:

a „Laura” gőzössel május 11-én
a „Columbia” gőzössel 18-án
a „Kaiser Franz József” gőzössel 25-én

Gyorsteheráruszállítás New-Yorkba:

a „Fedora” gőzössel 25-én
a „Frigida” gőzössel 31-én

Teherszállítás New-Yorkba és Philadelphiába:

az „Emilia” gőzössel 15-án
a „Federica” gőzössel 25-én

Gyorsteheráruszolgálat New-Orleánsba:

a „Gerty” gőzössel június 1-én
a „Clara” gőzössel július 6-án
a „Teresa” gőzössel aug. 17-én

Patras, Almería, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe az „Atlanta” szem. száll. gőzössel május 16-án

Hat napos terjedelmű ingyenes utazás a „Kaiser Franz Joseph I.” gőzössel való New-Yorkba utazás által. Indulás május 25-én Cattarót (Dalmácia), Patraszt (Görögország), Palermót (Sziília), érintve Algirig (Északafrika) ingyen. A Triesztből Newyorkig terjedő úton csupán annyi fizetendő, mint bármely Amerikához legközelebb eső európai kikötőből. Nagy óceánjárókkal való Földközi tengeri utazásokon külön tarifák vannak.

Tudakozódni lehet az igazgatóságnál, Trieszt, Via Molin P. ccólo 2. (Táviratcim: Cosulich, Trieste) Schenker és Tsa főügynökségnél Bécs I., Neuhofgasse 17., az utas-irodánál Bécs, II., Kaiser Josef-strasse 36 és a társaság más ügynökségeinél.

Főrangú halgyek legkedvencebb szépítőszere
a FÖLDES-féle

Margit-Crème

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió urhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt bársonysima s rózsaféhér lesz.

Pár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep-lők, májfoltok és mindennemű kiütések.

A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvjá az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen.

Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor. Margit-szappan 70 fillér. Margit-puder 1 K. 20 fill.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON

Kapható Fiumében: Skodnik H. Babich Hinko, Catti György, Prodám Johann, Franco Prodám és Dr. Mizzan A. gyógyszertárakban, Ernesto Benco, Jechel Francesco Pavacich Fratelli Papp R. és Capudai M. drogériákban.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szalóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.



Valscurignei parcellázott telepén 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladók. **A telep csatornázással, vízvezetékkel s villanyvilágítással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott kavics, homok és kőliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában Via Clotilde 4. sz. a.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivatosabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szives pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó
Fiume, Via Ciotta 2 szám.

Kovács József

női szabó

ABBAZIA. Postaépület,

Mérték után a legolcsóbb árak mellett készít angol és francia női ruhákat.

**Szabadcs Penzió, Abbazia
Villa Jolanda és Villa Melanie**

Mind a kettő közvetlen a tengerparton. Saját tengeri fürdő. Elismert jó magyar konyha. Olcsó árak.

